

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024

În temeiul art.81 alin. (3) din Codul educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 251-253, art. 513), se modifică după cum urmează:

1) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "01 EDUCAȚIE", domeniul general de studii "011 Științe ale educației", domeniul de formare profesională "0114 Formarea profesorilor", textul de la specialitatea "0114.10 Limbi și literaturi străine" se modifică după cum urmează: "0114.10 Limbi străine";

2) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "02 ARTE ȘI ȘTIINȚE UMANISTE", domeniul general de studii "023 Filologie", domeniul de formare profesională "0231 Studiul limbilor", textul de la specialitatea "0231.2 Limbi și literaturi străine" se modifică după cum urmează: "0231.2 Limbi străine";

3) în notele la Nomenclator, textul de la pct. 3 se modifică după cum urmează:

"³Se menționează limba străină studiată și se pot organiza combinații între două limbi în cadrul specialității respective, pentru formarea profesorilor durata studiilor fiind mai mare cu un an";

4) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "05 ȘTIINȚE ALE NATURII, MATEMATICĂ ȘI STATISTICĂ", domeniul general de studii "053 Științe fizice", domeniul de formare profesională "0533 Fizică", coloanele 4 și 5 se completează cu următoarea specialitate:

0533.3 Fizică medicală 0533.3 <i>Medical physics</i>	180
---	-----

5) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "07 INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII", domeniul general de studii "073 Arhitectură și construcții", domeniul de formare profesională "0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială", coloanele 4 și 5 se completează cu următoarea specialitate:

0731.6 Îmbunătățiri funciare (hidroameliorație) 0731.6 <i>Land improvements</i>	240
--	-----

6) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii ”07 INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII”, domeniul general de studii ”071 Inginerie și activități ingineresti”, după specialitatea ”0716.4 Inginerie agrară și sisteme mecatronice”, coloanele 3, 4 și 5 se completează după cum urmează:

0719 Inginerie aplicată	0719.1 Bioinginerie și dispozitive medicale	240
<i>0719 Applied engineering</i>	<i>0719.1 Bioengineering and medical devices</i>	

7) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii ”08 ȘTIINȚE AGRICOLE, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ”, domeniul general de studii ”081 Științe agricole”, domeniul de formare profesională ”0811 Producția vegetală și animală”, coloanele 4 și 5 se completează cu următoarea specialitate:

0811.7 Agricultură inteligentă	240
<i>0811.7 Smart agriculture</i>	

8) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii „09 SĂNĂTATE”, domeniul general de studii ”091 Sănătate”, domeniul de formare profesională ”0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament”, coloanele 4 și 5 se completează cu următoarea specialitate:

0914.4 Tehnologii biomedicale și biomateriale	180
<i>0914.4 Biomedical technologies and biomaterials</i>	

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul educației și cercetării

Dan Perciun

Ministrul sănătății

Ala Nemerenco

Ministrul agriculturii și industriei alimentare

Ludmila Catlabuga

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Nomenclatorului
domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre de Guvern este elaborat de Ministerul Educației și Cercetării, luând în considerare propunerile ministerelor și instituțiilor de învățământ superior.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul este elaborat în temeiul art.81 alin. (3) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, cu modificările ulterioare, care statuează că Nomenclatorul reprezintă parte componentă a standardelor educaționale de stat și determină domeniile și specialitățile în baza cărora se realizează formarea profesională și științifică în învățământul superior. Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților se aprobă de Guvern, la propunerea Ministerului Educației și Cercetării, de comun acord cu ministerele care au în subordine instituții de învățământ superior.

În conformitate cu Strategia de dezvoltare „Educația 2030” și Programul de implementare a acesteia pentru anii 2023-2025, aprobată prin HG nr. 114/2023, Ministerul Educației și Cercetării este responsabil de actualizarea și aprobarea Nomenclatoarelor domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru învățământul profesional tehnic și superior (Obiectivul specific 1.2, acțiunea 5).

Totodată, schimbările care se produc pe piața muncii și necesarul de noi specialități, noile reforme întreprinse în diverse domenii solicită completarea cu anumite programe de studii, dar și introducerea altor domenii de formare profesională etc. Aceste schimbări reprezintă o contribuție substanțială în vederea diversificării ofertei educaționale și multiplicării posibilităților de studii în universitățile din Republica Moldova grație compatibilizării lor cu cele oferite de universitățile europene.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.

Prezentul Nomenclator (HG 412/2024) constituie cadrul normativ care reglementează organizarea studiilor superioare în Republica Moldova, ciclurile I-licență, II-master, III-doctorat conform structurii Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA/Bologna), corespunzător nivelelor 6, 7 și 8 al Cadrului National al Calificărilor (NQF), implicit, Cadrului European al Calificărilor (EQF).

În context, Ministerul Educației și Cercetării vine cu propunerea de completare a Nomenclatorului cu noi specialități, care are ca scop adaptarea sistemului de învățământ superior la cerințele dinamice ale societății și ale pieței muncii, precum și alinierea la standardele internaționale.

Astfel, completarea Nomenclatorului învățământul superior cu noi specialități este condiționată de următoarele aspecte:

1. Necesitățile pieței muncii:

- Apar noi profesii și domenii de activitate, determinate de evoluția tehnologică, economică și socială;
- Este necesară alinierea sistemului de învățământ superior la cerințele actuale ale angajatorilor;
- Se urmărește creșterea gradului de angajare a absolvenților.

2. Compatibilizarea cu standardele internaționale:

- Se dorește compatibilizarea diplomelor emise de instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova cu cele eliberate de universitățile din UE;
- Se iau la bază recomandările Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013);

- Promovarea internaționalizării învățământului superior.

3. **Modernizarea programelor de studii:** se urmărește actualizarea programelor de studii existente, pentru a reflecta cele mai recente cunoștințe și tehnologii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

1.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi:

Astfel, propunem modificarea Nomenclatorului, precum și completarea cu programe noi de studii superioare de licență, având în vedere următoarele raționamente.

1. Excluderea cuvântului „literaturi” din denumirea specialității Limbi și literaturi străine, or, studiul limbilor străine se realizează în cadrul aceleiași specialități, luând în considerare experiențe din universitățile europene pentru formarea filologilor cu programe de 3 ani de studiere a 2 limbi străine, competitivitatea cu universitățile din România care propun programe cu studierea a 2 limbi străine în 3 ani. La fel, se propune menținerea unui an de studii suplimentar în cadrul programului respectiv de formare a profesorilor, având în vedere includerea modulului psihopedagogic, care reprezintă 60 de credite ECTS.

2. În cadrul domeniului *Științe fizice*, propunem o specialitate nouă de licență - *Fizică medicală* cu 180 ECTS pentru pregătirea specialiștilor, care să poată aplica conceptele și metodele fizicii în tehnicile de diagnostic și tratament ale afecțiunilor umane, utilizând mijloace moderne, precum tomografia computerizată, rezonanța magnetică nucleară, termografia, radiografia digitală, radioimunologie, cardiologie nucleară, radioterapia cu energii înalte, chirurgia cu fascicule laser. Absolvenții acestui program pot lucra în clinici și spitalele din țară, cât și în cele din străinătate, dar și în cercetarea științifică: participarea la proiecte de cercetare în domeniul fizicii medicale; dezvoltarea de noi tehnologii și metode de diagnostic și tratament; industria echipamentelor medicale; testarea și calibrarea echipamentelor medicale; oferirea de consultanță tehnică pentru utilizarea echipamentelor.

3. La solicitarea justificată a **Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare**, în cadrul domeniului *Arhitectură și construcții* se propune specialitatea *Îmbunătățiri funciare (hidroameliorație)*. Se menționează că, atât Ministerul respectiv, cât și Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare și subdiviziunile raionale pentru reglementarea de stat a regimului proprietății funciare nu dispun de specialiști în domeniu îmbunătățiri funciare (hidroameliorație), cadastru și organizarea teritoriului. Din aceste considerente, nu se asigură implementarea politicilor statului în domeniile menționate. Reieșind din cele expuse și pentru a asigura realizarea acțiunii 1.3 din Planul de acțiuni pentru anii 2024-2025, aprobat prin HG nr.82/2024 cu privire la pregătirea specialiștilor în domeniile științelor solului, îmbunătățirii funciare, protecției și sporirii fertilității solurilor în cadrul programelor de studii superioare de licență, master și doctorat, precum și, conform Programului de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025, aprobat prin HG nr 864/2020, se propune specialitatea sus-menționată.

4. În urma procesului de absorbție a Universității Agrare de Stat din Moldova de către Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM) au fost evaluate toate programele de licență dezvoltate anterior. Analiza a evidențiat faptul că multe dintre acestea sunt axate pe metode tradiționale de agricultură, fără integrarea elementelor moderne de digitalizare, automatizare și sustenabilitate. În același timp, agricultura din Republica Moldova necesită specialiști capabili să adopte și să implementeze soluții inovatoare, bazate pe tehnologiile avansate ale Industriei și Agriculturii. Universitatea Tehnică a Moldovei, împreună cu partenerii săi strategici, a demonstrat deja angajamentul pentru modernizarea agriculturii prin inițiative precum **Agrotek Arena**, un laborator unic pentru testarea și aplicarea tehnologiilor avansate.

În acest context, propunem lansarea unui nou program de licență - *Agricultura inteligentă*, care să includă formarea competențelor profesionale adaptate la tehnologiile avansate precum dezvoltarea de

software pentru tehnologii agricole; ingineria de precizie în agricultură etc.

Noul program de licență, axat pe agricultura inteligentă cuprinde următoarele domenii mari: *digitalizarea agriculturii* – utilizarea dronelor, automatizarea proceselor agricole și analiza datelor agricole; dezvoltarea competențelor tehnice – integrarea cunoștințelor de robotică și software pentru agricultură; sustenabilitate și inovație – promovarea practicilor ecologice și a noilor tehnologii; modelele implementate în țările occidentale, precum Wageningen University & Research (WUR), Olanda, cunoscută pentru excelența sa în cercetare și educație în domeniul agriculturii sustenabile și tehnologizate; University of California, Davis (UC Davis), SUA, lider în integrarea tehnologiei și științei în agricultură; Washington State University (WSU), SUA, oferă o perspectivă științifică asupra agriculturii și sistemelor alimentare, cu un accent deosebit pe aplicarea practică a tehnologiei în sistemele de producție agricolă, North Carolina State University (NCSU), SUA, unde noile tehnologii, precum monitorizarea producției, teledetecția, imagistica și GIS, sunt explorate în combinație cu metode tradiționale, cum ar fi inspecția directă a culturilor, Technical University of Munich (TUM), Germania, oferă programe avansate în agricultura digitală și automatizarea proceselor agricole, **toate fiind universități partenere ale UTM**. Grație colaborărilor inițiate în varii proiecte internaționale, UTM va asigura preluarea expertizei relevante a cadrelor didactice de la universitățile menționate în cadrul programului nou. Totodată, reprezentanții companiilor locale, rezidente în Agrotek Park vor co-preda o parte din cursuri și vor oferi stagii de practică studenților.

5. Pentru fortificarea sistemului de **Sănătate**, se propune introducerea programului de studii de licență *Tehnologii biomedicale și biomateriale* la domeniul de formare profesională *Diagnostic medical și tehnologii de tratament* și programului de studii transdisciplinar *Bioinginerie și dispozitive medicale* la domeniul Inginerie și activități ingineresti. Necesitatea modificării HG nr. 412/2024 este argumentată prin următoarele: dispozitivele medicale au un rol extrem de important în realizarea actului medical și contribuie nemijlocit la asigurarea calității asistenței, diagnosticului și farmacoterapiei eficiente, în vederea asigurării sănătății populației. În ultimii ani, începând cu perioada de pandemie COVID-19 până în prezent, sistemul de sănătate al Republicii Moldova a fost asigurat cu diverse dispozitive medicale, echipamente și utilaje performante, dar și costisitoare, care au fost repartizate în toate instituțiile medico-sanitare publice din țară. Acest fapt a condiționat o necesitate stringentă în specialiști calificați în domeniul medical și al tehnologiilor avansate biomedicale, pentru asigurarea instalării, funcționării conforme, întreținerii, verificării, mentenanței curente și pe termen lung etc. Tehnologiile biomedicale și bioingineria răspund unei nevoi reale de creștere a performanțelor medicale prin externalizarea unora dintre activitățile pe care, la ora actuală, le efectuează medicul. În conformitate cu datele statistice oferite de Organizație Mondială a Sănătății, este de menționat că actul medical se asigură 50% prin tratamentul medicamentos și 50% - prin utilizarea conformă a dispozitivelor medicale sigure și eficiente. Specialiștii, atât în domeniul tehnologiilor biomedicale și biomaterialelor, cât și în bioinginerie, sunt veriga de bază în fuziunea medicinei cu progresele biotehnologice pentru asigurarea bunei funcționalități a sistemului de sănătate prin protejarea și promovării sănătății populației.

Proiectul de hotărâre de Guvern sus-numit se solicită să **entre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova**, în condițiile statuate de art. 56, alin.(1), din Legea nr. 100/2017, potrivit căreia, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau **la data indicată în textul actului normativ**, care nu poate fi anterioară datei publicării. Această urgență este justificată de circumstanțe obiective: necesitatea imperativă de a elabora Planul de admitere la studii superioare și, subsecvent, ordinele specifice pentru fiecare instituție de învățământ superior, structurate pe cicluri universitare (licență, master), domenii profesionale și programe de studii, forme de învățământ, cote-părți și limba de instruire, inclusiv pentru

candidații din raioanele de est ale Republicii, precum și pentru cetățenii străini, după caz, stabilirea probelor, organizarea procesului de admitere pe sesiuni etc.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu există.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Completarea Nomenclatorului cu noi specialități reprezintă o investiție strategică în capitalul uman al sectorului public, cu efecte pozitive pe termen lung asupra calității serviciilor publice și a dezvoltării societății, prin dezvoltarea capitalului uman, consolidarea capacității instituționale, formarea specialiștilor cu competențe adaptate la cerințele actuale ale sectorului public etc.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Programele de studii superioare urmează să fie organizate în limita bugetelor aprobate anual, <i>Program/Subprogram 8810 Învățământ superior</i> , acțiunea 2: <i>Comanda de stat pentru pregătirea cadrelor din instituțiile de învățământ superior</i> , anul financiar 2026.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Acțiuni de impact suplimentare nu există.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul asigură protecția datelor cu caracter personal.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul nu prezintă riscuri de discriminare după criteriile de gen, apartenență etnică etc.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu are impact asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul nu are impacturi și informații relevante.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu sunt necesare măsuri normative suplimentare.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nomenclatorul domeniilor de studii și specialităților în învățământul superior este elaborat în baza recomandărilor Clasificatorului Internațional Standard al Educației (ISCED-F, 2013), perfectat de UNESCO în vederea implementării uniforme a cadrului normativ al formării profesionale.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Conform prevederilor Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițiativa de elaborare a actului normativ menționat a fost plasat pe pagina web a Ministerului Educației și Cercetării în rubrica: Transparența decizională/Anunțuri privind inițierea elaborării deciziilor: link
7. Concluziile expertizelor
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul respectiv este compatibil și respectă cadrul normativ existent.

9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul nu necesită măsuri speciale pentru a fi implementat.

Ministru

Dan PERCIUN

Tabelul comparativ

la proiectul de hotărâre de Guvern cu privire la modificarea Nomenclatorului domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024

Conținutul normei în vigoare	Modificarea propusă	Conținutul normei după modificare
<i>Nomenclatorul domeniilor de studii și al specialităților în învățământul superior</i> , aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 412/2024 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 251-253, art. 513)		
1) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "01 EDUCAȚIE", domeniul general de studii "011 Științe ale educației", domeniul de formare profesională "0114 Formarea profesorilor"		
0114.10 Limbi și literaturi străine	Excluderea cuvântului „literaturi” din denumirea specialității 0114.10 Limbi și literaturi străine	0114.10 Limbi străine
2) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "02 ARTE ȘI ȘTIINȚE UMANISTE", domeniul general de studii "023 Filologie", domeniul de formare profesională "0231 Studiul limbilor"		
0231.2 Limbi și literaturi străine	Excluderea cuvântului „literaturi” din denumirea specialității 0231.2 Limbi și literaturi străine	0231.2 Limbi străine
3) în notele la Nomenclator		
³ Se menționează limba și literatura străină studiată și se pot organiza combinații între două limbi și literaturi în cadrul specialității respective, durată studiilor fiind mai mare cu un an.	Excluderea cuvântului „literaturi” din denumirea specialității 0114.10 Limbi și literaturi străine, cu specificarea duratei studiilor mai mare cu un an pentru formarea profesorilor.	³ Se menționează limba străină studiată și se pot organiza combinații între două limbi în cadrul specialității respective, pentru formarea profesorilor durată studiilor fiind mai mare cu un an.
4) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "05 ȘTIINȚE ALE NATURII, MATEMATICĂ ȘI STATISTICĂ", domeniul general de studii "053 Științe fizice", domeniul de formare profesională "0533 Fizică"		
-	-	180
	Se propune completarea domeniului de formare profesională "0533 Fizică" cu o specialitate nouă "0533.3 Fizică medicală".	0533.3 Fizică medicală
5) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "07 INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII", domeniul general de studii "073 Arhitectură și construcții", domeniul de formare profesională "0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială"		
-	-	240
	Se propune completarea domeniului de formare profesională "0731 Arhitectură și dezvoltare teritorială" cu o specialitate nouă "0731.6 Îmbunătățiri funciare (hidroameliorație)".	0731.6 Îmbunătățiri funciare (hidroameliorație)

6) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "07 INGINERIE, TEHNOLOGII DE PRELUCRARE, ARHITECTURĂ ȘI CONSTRUCȚII", domeniul general de studii "071 Inginerie și activități ingineresti"				
-	-	-	Se propune completarea domeniului general de studii "071 Inginerie și activități ingineresti" cu un domeniu nou de formare profesională "0719 Inginerie aplicată" și cu o specialitate nouă la acest domeniu "0719.1 Bioinginerie și dispozitive medicale".	0719 Inginerie aplicată 0719.1 Bioinginerie și dispozitive medicale 240
7) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii "08 ȘTIINȚE AGRICOLE, SILVICULTURĂ, PISCICULTURĂ ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ", domeniul general de studii "081 Științe agricole", domeniul de formare profesională "0811 Producția vegetală și animală"				
-	-	-	Se propune completarea domeniului de formare profesională "0811 Producția vegetală și animală" cu o specialitate nouă "0811.7 Agricultură inteligentă".	0811.7 Agricultură inteligentă 240
8) la domeniul fundamental al științei, culturii și tehnicii „09 SĂNĂTATE”, domeniul general de studii "091 Sănătate", domeniul de formare profesională "0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament"				
-	-	-	Se propune completarea domeniului de formare profesională "0914 Diagnostic medical și tehnologii de tratament" cu o specialitate nouă "0914.4 Tehnologii biomedicale și biomateriale".	0914.4 Tehnologii biomedicale și biomateriale 180